

Trysil kommune

Saksframlegg

Dato: 11.01.2005
Referanse: 399/05
Arkiv: 026
Vår saksbehandler: Gro Svarstad

VEDLEGG

04/2771 - 65

Høringsuttalelse Livskraftige distrikter og regioner - Rammer for en helhetlig og geografisk tilpasset politikk - NOU 2004:19

Saksnr	Utvalg	Møtedato

Saksdokumenter vedlagt: Ingen

Øvrige saksdokumenter:

1. KR D - NOU: 2004:19 Livskraftige distrikter og regioner
2. Brev fra KS ang høring, frister, prosess og hovedpunkter Distriktskommisjonens utredning, datert 22.10.04.
3. Fylkestingets høringsuttalelse datert 14.12.04

Rådmannens forslag til innstilling/vedtak:

1. For å kunne ta hele landet i bruk og utnytte og utvikle de ressurser som finnes i distriktene i dag forutsetter det et nært og godt samspill mellom sentrale myndigheter og folkevalgte organ, og et større lokalt og regionalt handlingsrom enn i dag.
2. De direkte virkende virkemidlene har stor betydning for etablering av nye virksomheter ute i distriktene. Det er derfor viktig at det fortsatt stilles midler til rådighet både til fysiske investeringer, kompetanseheving, utvikling og markedsføring.
3. Forvaltningen av de "smale" virkemidlene bør ligge under folkevalgt styring på regionalt og kommunalt nivå.
4. Søkornmidler må gjøres mer tilgjengelig ute i distriktene.
5. Regjering og Storting må ha et samlet og overordnet ansvar for utviklingen av distriktene

TRYSIL KOMMUNE

Kristian Trengereid
rådmann

Bakgrunn

Distriktskommisjonens utredning /rapport " Livskraftige distrikter og regioner" ble overlevert Kommunal og regionaldepartementet og statsråden 12.10.04. Fylkeskommunene og kommunene mottok for høring 18.10.04. Høringsinstansen gis to ulike frister. For de delene av utredningen som skal tas med i vurderingene i regionalmeldingen til Stortinget kommende vårsesjon, er høringsfristen 14. januar 2005. for spørsmål som gjelder fylkes- og kommunestruktur, oppgavefordeling og maktfordeling/regionalisering er høringsfristen 01.02.05.

Distriktskommisjonens(DK) mandat har vært å:

- Vurdere den "brede" og "smale" statlige politikken
- Drøfte mål, verdigrunnlag og problemforståelse
- Foreslå innretning av den framtidige regional- og distriktpolitikken
- Legge grunnlag for en bred politisk forankring
- Bygge på Effektutvalgets innstilling (NOU 2004:2)

DK har lagt et langsiktig perspektiv til grunn for sitt arbeid, og har lagt stor vekt på helhetsperspektivet i sin gjennomgang og anbefalinger. Kommisjonen anbefaler følgende visjon for distrikts- og regionalpolitikken: *Videreutvikle attraktive og livskraftige lokalsamfunn gjennom et aktivt og konkurransedyktig næringsliv og likeverdige tjenestetilbud i hele landet, med sikte på å opprettholde hovedtrekkene i bosettingsmønsteret.*

DKs hovedmål for distrikts- og regionalpolitikken er å skape vekst og utvikling i alle deler av landet, for på denne måten å øke den nasjonale verdiskapingen. Vekstkraft må mobiliseres nedenfra. For å understøtte den potensielle vekstkraften i alle deler av landet må det bygges sterke og sjølstendige lokalsamfunn og regioner. Regionalpolitikken må være tilpasset den enkelte regions fortrinn og behov. Politikken må utformes nedenfra og ha en demokratisk forankring, der viktige beslutninger treffes av folkevalgte organer.

Kommisjonen har gått gjennom både den smale "og "brede" distriktpolitikken". Dette innebærer at kommisjonen i tillegg til å vurdere de "smale" distriktpolitiske virkemidlene også har sett på alle politikkområder med betydning til for utviklingen av regioner og distrikter.

Kommisjonen anbefaler at følgende fire hovedstrategier legges til grunn for distrikts- og regionalpolitikken:

- *Politikk for å møte endring*
- *Vekt på den brede politikken*
- *Desentralisering av makt til folkevalgte organer*
- *Utnytte handlingsrommet i den smale distriktpolitikken*

Definisjoner og forståelse av begrepet distriktpolitikk og regionalpolitikk er på ikke entydige, og heller ikke DK har definert disse på en utvetydig måte. DK framhever Følgende forskjeller mellom disse: *Regionalpolitikken* retter seg mot større sammenhengende områder og omfatter både byer og mer typiske distrikter. Det må føres en geografisk differensiert politikk som er utformet slik at den bidrar til å utnytte den enkelte regions fortrinn. I forhold til dette er en helhetlig politikk på regionalt nivå viktig. *Distriktpolitikken* retter seg mot utvalgte områder, som gjerne har perifer beliggenhet, lav befolkningstetthet, store avstander, små nærmarkeder og andre forutsetninger for vekst og utvikling enn mer sentrale strøk. I disse områdene kan det være vanskelig å utløse det vekstpotensial som finnes. Distriktpolitikken må oppleves som en ekstrainsats som tar sikte på å kompensere for ulikheter.

Det er i utgangspunktet ingen motsetninger mellom distrikts- og regionalpolitikken. For å få økende synergi mellom de to politikkområdene må disse sees i sammenheng.

Vurdering

Trysil kommune forstår KRDs brev av 14.10.04 slik at vi i denne omgang skal nøye oss med å avgi en uttalelse om "den smale" distriktpolitikken og gi en mer fyldig kommentar til helheten i distriktpolitikken i forbindelse med høringsfristen 14.10.05.

Vi har imidlertid forståelse for KSs synspunkter i sitt brev til kommunene av 22.10.04 der de oppfordrer kommunene til å uttale seg om hele meldinga, siden det er en klar sammenheng mellom alle sider ved distriktpolitiske virkemidler.

Det vil bli drøftet i regionrådet for Sør-Østerdal om det skal utformes en felles høringsuttalelse i forbindelse med høringen 14.10.05.

Et levende folkestyre forutsetter at makt og myndighet ligger hos organer som er valgt av folket og som har legitimitet hos folket. Et levende folkestyre forutsetter aktive samfunnsborgere som finner det meningsfylt å engasjere seg i samfunnsformingen gjennom organisasjonsliv, partier og i folkevalgte fora. Dersom en skal "ta hele landet i bruk" og utnytte og utvikle de ressurser som finnes i distriktene, forutsetter det et nært og godt samspill mellom sentrale myndigheter og folkevalgte organ både lokalt og regionalt, og det krever et lokalt og regionalt handlingsrom som er større enn i dag.

Betydningen av "den brede" distriktpolitikken

For Trysils vedkommende vil vi i den sammenheng vise til den betydning byggingen av den nye Trysilvegen på begynnelsen 60-tallet har hatt for utviklingen av næringslivet i Trysil. Det er nok å vise til transporten av tømmer og trelast fra 60-tallet, ferdighus og hytter fra 70-tallet og utviklingen av turisme og reiseliv fra 80-tallet. Uten Trysilvegen ville ikke kommunen i dag kunnet utvikle landets største alpintenter med et årlig besøkstall på nærmere 800.000 mennesker.

Betydningen av "smale" distriktpolitikken og dets virkemidler

Betydningen av "den brede" distriktpolitikken rokker imidlertid ikke ved den betydning de mer direkte rettede virkemidlene har for etablering av nye virksomheter. Det er i den sammenheng også et faktum at etableringen av virksomheten i for eksempel Trysilfjellet ikke ville vært mulig uten et sterkt engasjement fra DU/SND nå Innovasjon Norge.

Gjennom de midler som har blitt stilt til rådighet gjennom disse institusjonene har det vært mulig å få etablert virksomheter som ellers er vanskelig å få i gang ute i distriktene. Det er derfor viktig at det fortsatt stilles midler til rådighet både til *fysiske investeringer* og kompetanseheving, utvikling og markedsføring.

Med hensyn til styring av de distriktpolitiske virkemidlene er etter Trysil kommunes mening riktig at beslutningen om bruken av disse midlene ligger under folkevalgt styring i distriktene, dvs på regionalt og kommunalt nivå.

Nødvendig med risikokapital

Siden arbeidsplasser er en forutsetning for bosetting i distriktene, registrerer vi derfor med bekymring at det synes vanskeligere å få tilgang på risikokapital fra det offentlige, da dette ofte er en forutsetning for å få fram nye produkter og etableringer. Vi slutter oss derfor til distriktskommisjonens synspunkter om at for eksempel såkornmidler også må gjøres mer tilgjengelig ute i distriktene

Regional styring

Vi ser at det i en rekke sammenhenger er behov for en regional koordinering som går ut over kommunegrensene. Selv om det er for tidlig å evaluere resultatene av ansvarsreformen i 2002, slutter vi oss til prinsippet om at midlene legges under styring av et regionalt folkevalgt nivå. Vi registrerer imidlertid at en trenger noe mer tid både fra fylkeskommunen og den enkelte kommunes side for å utvikle

gode kommunikasjonsformer, slik at det regionale nivået kan fungere som en utviklingsaktør i samarbeid med kommunene og næringslivet.

Utvikling av samarbeidet mellom regionalt nivå og kommuner/næringsliv.

Trysil kommune ser også med uro på kommunens og det lokale næringslivs mulighet for å inngå i partnerskapsavtaler pga. manglende kapital. Dette er et ansvar de sentrale myndigheter må ta. I den forbindelse slutter vi oss også til distriktskommisjonens synspunkter på at regjering og Storting hele tiden må ha et samlet og overordnet ansvar for utviklingen av distriktene.

Organisering.

Når det gjelder størrelse og organisering av det regionale nivået vil vi komme tilbake til dette i forbindelse med høringen den 14.10.05 og i forbindelse med uttalelsene til "Sterke distrikter" og kommunestrukturspørsmålet.

Konklusjon

- For å kunne ta hele landet i bruk og utnytte og utvikle de ressurser som finnes i distriktene i dag forutsetter det et nært og godt samspill mellom sentrale myndigheter og folkevalgte organ, og større lokalt og regionalt handlingsrom enn i dag.
- De direkte virkende virkemidlene har stor betydning for etablering av nye virksomheter ute i distriktene. Det er derfor viktig at det fortsatt stilles midler til rådighet både til fysiske investeringer, kompetanseheving, utvikling og markedsføring.
- Forvaltningen av de "smale" virkemidlene bør ligge under folkevalgt styring på regionalt og kommunalt nivå.
- Søkornmidler må gjøres mer tilgjengelig ute i distriktene.
- Regjering og Storting må ha et samlet og overordnet ansvar for utviklingen av distriktene